

Gedimino pr. 30,
LT-01104 Vilnius

Tel. (8-5) 266 29 81
Faksas (8 5) 262 59 40

El. paštas tminfo@tm.lt

www.tm.lt
www.teisingumas.lt

facebook.com/teisingumas

TEISINGUMO MINISTERIJA

Kada būtina
kreiptis
į notarą?

INFORMUOJA

Žmonės, sudarydami vieną ar kitą sandorį, ne visada žino, kurie iš jų pagal Civilinį kodeksą /toliau – CK/ privalomai tvirtinami notaro, o kurie gali būti sudaromi paprastesne forma, nesikreipiant į notarą.

Notariškai tvirtinti privaloma

(CK 1.74 str.):

- 1) daiktinių teisių į nekilnojamąjį daiktą perdavimo (pavyzdžiui, nekilnojamojo daikto pirkimo–pardavimo, patikėjimo, dovanojimo, mainų; įmonės pirkimo–pardavimo) ir daiktinių teisių bei nekilnojamojo daikto suvaržymo (pavyzdžiui, įkeitimo) sandorius, išskyrus bankroto proceso metu sudaromus nekilnojamojo daikto perdavimo sandorius, jeigu CK nenustatyta kitaip;
- 2) vedybų sutartis (ikivedybinę ir povedybinę);
- 3) kitus sandorius, kurių privalomą notarinę formą nustato CK:
 - įgaliojimus, kaip antai įgaliojimus sudaryti sandorius, kuriems būtina notarinė forma; įgaliojimus fizinio asmens vardu atlikti veiksmus, susijusius su juridiniais asmenimis, išskyrus įstatymų numatytus atvejus, kai leidžiama duoti kitokios formos įgaliojimą; įgaliojimus, kuriuos fizinis asmuo duoda nekilnojamajam turtui valdyti, juo naudotis ar disponuoti (CK 2.138 str. 1 d.);
 - sutuoktinių susitarimus dėl bendro turto padalijimo santuokos nutraukimo vieno sutuoktinio prašymu atvejais (CK 3.59 str. 2 d.);
 - pareiškimus dėl tėvystės pripažinimo (CK 3.142 str. 1 d.);
 - fizinių ir juridinių asmenų pareiškimus, pateikiamus norint parduoti dalį nekilnojamojo turto, į kurį turima bendrosios nuosavybės teisė (CK 4.79 str. 2 d.);
 - hipotekos sandorius (CK 4.185 str. 1 d.);
 - oficialiuosius testamentus (CK 5.28 str. 1 d.);

- paveldėtų nekilnojamųjų daiktų pasidalijimo sutartis (CK 5.70 str. 1 d.);
- rentos, išlaikymo iki gyvos galvos sutartis (CK 6.443 str. 1 d.);
- kilnojamojo daikto dovanojimo sutartis, kurių suma yra didesnė kaip 50 tūkst. litų (CK 6.469 str. 2 d.);
- pinigų ir kito turto ar turinės teisės dovanojimo sutartis, kurių suma yra didesnė kaip 50 tūkst. litų (CK 6.469 str. 2 d.);
- jungtinės veiklos (partnerystės) sutartis įstatymų numatytais atvejais (CK 6.969 str. 4 d.); ir kt.

Nemažai sandorių **tvirtinti notarine forma neprivaloma**, kaip antai nekilnojamojo daikto preliminarų pirkimo–pardavimo sutarčių; nekilnojamojo daikto priėmimo–perdavimo akto patvirtinimo, nuomos (išskyrus ilgalaikę nuomą), lizingo (finansinės naudos), panaudos sutarčių; kilnojamojo daikto pirkimo–pardavimo, nuomos ar lizingo (finansinės nuomos) sutarčių; vertybinių popierių pirkimo–pardavimo sutarčių bei kitų sandorių, kurių privalomos notarinės formos nenustato CK ar kiti įstatymai.

Taip pat CK yra įtvirtintas ir supaprastintas įgaliojimo patvirtinimas. Įgaliojimą, kurį fizinis asmuo duoda korespondencijai (konkrečiai – siunčiamiems pinigams ir pašto siuntiniams) paimiti, taip pat darbo užmokesčiui ir kitoms su darbo santykiais susijusioms išmokoms, pensijoms, pašalpoms, stipendijoms ar viešosioms ir administracinėms paslaugoms gauti, gali patvirtinti: organizacija, kurioje fizinis asmuo dirba ar mokosi; daugiabučių namų savininkų bendrijos, kurios name gyvena fizinis asmuo, pirmininkas; seniūnijos, kuriai priskirtoje teritorijoje gyvena fizinis asmuo, seniūnas; išplaukusio tolimojo plaukiojimo jūrų laivo kapitonas. Tokį įgaliojimą galima sudaryti ir elektroniniu būdu prisijungus prie specialaus internetinio puslapio www.igaliojimai.lt.

SVARBU! Prieš sudarydamas sandorį asmuo turėtų įvertinti, ar jis turi tam pakankamų teisinių žinių. Sudaryti sandorius, kurių privalomos notarinės formos įstatymai nenustato, gali padėti kvalifikuotas teisininkas, kuris paaiškintų sudaromo sandorio esmę ir jo sudarymo padarinius.

Įstatymų nustatytos formos nesilaikymas sandorį daro negaliojantį tik tuo atveju, jei tokia sąlyga išakmiai nurodyta įstatymuose (CK 1.93 str. 1 d.).

ATMINKITE! Sandoriai, kurių privalomos notarinės formos nenustato Civilinis kodeksas ar kiti įstatymai, šalims pageidaujant taip pat **gali būti sudaromi notarine forma**. Notarui yra nustatyta pareiga ne tik užtikrinti tvirtinamo sandorio teisėtumą, bet ir išaiškinti sandorio šalims jo esmę, prasmę ir padarinius.

Notarų atlygis už kai kurių notarinių veiksmų atlikimą:

- 1) už nekilnojamojo daikto dovanojimo sutuoktiniui, tėvams, vaikams (įvaikiams), seneliams, vaikaičiams ar mainų tarp šių asmenų sutarties patvirtinimą **50–80 Lt**;
- 2) už nekilnojamojo daikto perdavimo, perdavimo už turtingą skolą (skolos padengimo) ar turto perdavimo už rentą sutarties, išskyrus 1 punkte nurodytą sutartį, patvirtinimą **0,45 procento nuo sumos, bet ne mažiau kaip 100 Lt ir ne daugiau kaip 20 000 Lt**;
- 3) už nekilnojamojo daikto hipotekos patvirtinimą **nuo 0,2 iki 0,3 procento nuo daikto vertės, bet ne mažiau kaip 50 Lt ir ne daugiau kaip 500 Lt**;
- 4) už kilnojamojo daikto ir (ar) teisių dovanojimo sutuoktiniui, tėvams, vaikams (įvaikiams), seneliams, vaikaičiams ar mainų tarp šių asmenų sutarties patvirtinimą **30–60 Lt**;
- 5) už kilnojamojo daikto dovanojimo sutarties patvirtinimą **50–200 Lt**;
- 6) už vedybų sutarties patvirtinimą **150–300 Lt**;
- 7) už testamentą patvirtinimą **20–100 Lt**;
- 8) už pareiškimo apie palikimo priėmimą arba apie palikimo atsisakymą patvirtinimą **10–50 Lt**;
- 9) už asmeninio testamentą ar oficialiam prilyginamo testamentą saugojimą **30 Lt**;
- 10) už sandorio projekto parengimą **50–100 Lt**.

PASTABA. Notaro atlyginimas už sutarčių patvirtinimą sumokamas šalių susitarimu. Atsižvelgdamas į kliento turtingumą, notaras gali visai ar iš dalies atleisti jį nuo atlyginimo mokėjimo.